

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre „Pentru modificarea unor acte
normative ale Comisei Electorale Centrale”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c) și 32 din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>În temeiul art. 25 lit. a) și c) din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală studiază modalitatea organizării și desfășurării alegerilor cu scopul de a perfecționa actele normative în domeniu și procedurile electorale, precum și elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale.</p> <p>Proiectul de hotărâre a fost elaborat în contextul necesității de a revizui și ajusta noile prevederi legale intrate în vigoare din 1 ianuarie 2023, ca urmare a mai multor situații atestate în cadrul aplicării acestora în activitatea electorală, în special în cadrul desfășurării alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023.</p> <p>Astfel, elaborarea proiectului are drept scop executarea legii electorale.</p>
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Proiectul de hotărâre nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre cuprinde trei puncte, după cum urmează:</p> <p><i>1. Primul punct se referă la modificarea Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisei Electorale Centrale nr. 1102/2023.</i></p> <p>Astfel, sunt implementate noțiuni ca „ajutor social”, „cont de card bancar special” și „sisteme de plăți electronice”. Totodată, la prezentarea raportului anual privind gestiunea financiară, extrasele bancare lunare privind rulajul din cont și copiile de pe documentele primare aferente veniturilor și cheltuielilor operate vor fi prezentate în format electronic la solicitarea Comisei Electorale Centrale.</p> <p>De asemenea, proiectul prevede completarea regulamentului cu anumite puncte noi, prin care este introdusă posibilitatea pentru partidele politice de a primi și accepta cotizații și donații folosind terminale POS interconectate la contul bancar al partidului politic și instrumentul de plăți electronice „PAYNET”. Despre utilizarea terminalelor POS partidul trebuie să notifice acest fapt Comisei Electorale Centrale. Fiecare terminal POS este însoțit de un registru special, conform modelelor stabilite în prezentul regulament, în care persoana responsabilă desemnată prin act intern (ordin, decizie) pentru gestionarea dispozitivului înscrie datele privind cotizațiile și donațiile încasate. În cazul utilizării instrumentului de plăți electronice „PAYNET”, partidul politic urmează să respecte limitele generale ale plafoanelor stabilite de lege pentru donații în numerar (în cazul acceptării plăților în numerar prin intermediul „PAYNET”) și pentru donații prin virament (în cazul acceptării plăților cu achitarea prin card de plată prin intermediul „PAYNET”). Datele privind cotizații și donatorii vor fi înscrise în registrele prevăzute de prezentul regulament, cu anexarea extraselor din contul aplicației.</p> <p>Dacă persoana fizică va oferi donația în numerar direct la sediul instituției bancare, declarația privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare nu se va completa.</p> <p>În exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control, Comisia Electorală Centrală va utiliza în mod prioritar procedura notificării persoanelor responsabile din cadrul partidelor politice prin intermediul adresei electronice ale acestora.</p> <p>De asemenea, proiectul prevede că în cazul în care donatorul nu a înregistrat venituri pentru anul calendaristic precedent celui în care efectuează donația, acesta nu poate efectua donații unui sau mai multor partide politice. La prezentarea raportului anual privind gestiunea financiară, extrasele bancare lunare și copiile de pe documentele primare aferente veniturilor și cheltuielilor operate urmează a fi prezentate la solicitarea Comisei în format electronic.</p>

În cadrul anexei nr. 7 din regulament „Registrul persoanelor care desfășoară activitate de voluntariat în perioada _____”, coloana cu textul „Data oferirii recompensei” se propune a fi exclusă, iar în ultima coloană textul „recompensei oferite” se propune să fie substituit prin cuvântul „evaluată”.

2. Cel de-al doilea punct al proiectului de hotărâre conține modificări la Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023.

Ca și în cazul regulamentului indicat la pct. 1, se propune completarea acestuia cu noțiunile „ajutor social”, „cont de card bancar special” și „sisteme de plăți electronice”.

La fel, proiectul propune să fie instituită posibilitatea de utilizare a sistemelor de plăți electronice și terminalelor POS în cadrul campaniilor electorale în condiții similare celor prevăzute în regulamentul numit supra. În context, se va institui posibilitatea utilizării unui cont de card bancar special în cazul în care plățile cu destinație specială nu pot fi efectuate direct prin intermediul contului cu mențiunea „Fond electoral”. În aceste condiții, băncile în care sunt deschise astfel de conturi bancare vor informa zilnic organul electoral despre toate operațiunile de plăți efectuate.

De asemenea, concurentul electoral sau participantul la referendum urmează să desemneze și să prezinte pentru confirmare un trezorer pentru fiecare campanie electorală care asigură întocmirea rapoartelor privind finanțarea campaniei electorale (în cazul realizării veniturilor și cheltuielilor) sau, după caz, întocmirea declarației privind nedeschiderea contului „Fond electoral” și nerealizarea veniturilor și cheltuielilor în campania electorală, conform modelului prevăzut în anexa nr. 8 (în cazul nerealizării veniturilor și cheltuielilor”).

Serviciile, cunoștințele, abilitățile membrilor partidului politic oferite competitorului electoral, inclusiv participarea acestora la prestarea de activități organizate și desfășurate de către competitorul electoral, vor fi înscrise ca activități de voluntariat, în anexa nr. 4 din regulament, iar în cazul în care candidatul independent este în imposibilitate să desemneze o persoană responsabilă de finanțe (trezorer) în vederea depunerii raportului privind finanțarea campaniei electorale, acesta poate fi semnat de candidatul independent.

La fel, Comisia și consiliile electorale de circumscripție în procesul exercitării atribuțiilor de supraveghere și control vor utiliza în mod prioritar procedura notificării subiecților electorali prin intermediul adresei electronice ale acestora.

Suplimentar, în cazul în care nu a înregistrat venituri pentru anul calendaristic precedent celui în care efectuează donația, donatorul nu poate efectua donații unui sau mai multor grupuri de inițiativă, concurenți electorali și/sau participanți la referendum. În cadrul anexelor 5 și 6 din regulament, la poziția „Total” de la rubricile „Valoarea declarată de donator, preț pentru o unitate (lei)” și „Valoarea evaluată de concurentul electoral (la prețul de piață) pentru o unitate (lei)” se propune a înscrise suma totală calculată din numărul total al donațiilor indicate la rubrica „Număr/cantitate” înmulțit la prețul pentru o unitate al acestora.

De menționat și faptul că proiectul reglementează în mod detaliat și data cuprinsă pentru prezentarea rapoartelor privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniei electorale și anume depunerea acestora în ziua de luni, pentru întreaga săptămână de raportare precedentă (începând cu ziua de luni, ora 0:00:00, până la sfârșitul zilei de duminică, ora 23:59:59). Mai mult, în cazul în care raportul privind finanțarea grupului de inițiativă / campaniei electorale este incomplet sau neclar Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție va avea dreptul să solicite date și/sau copiile de pe documentele primare aferente veniturilor obținute și cheltuielilor operate, extrasele bancare privind rulajul din contul aferent perioadei de raportare, iar acestea vor trebui să fie prezentate în termenul indicat, dar nu mai târziu de 48 de ore din momentul solicitării.

3. Al treilea punct se referă la intrarea în vigoare a hotărârii.

De menționat că hotărârea respectivă va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În toamna anului 2024 urmează să fie organizate alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional. Aceste alegeri se vor organiza și desfășura în condițiile

Codului electoral nr. 325/2022, iar aprobarea cadrului normativ secundar este o necesitate stringentă.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Prin adoptarea prezentei hotărâri nu este necesară modificarea altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de hotărâre urmează a fi publicat pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md , compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparență decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 1 (anul 2024).
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție conform prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul de hotărâre nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate, deoarece nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi supus expertizei juridice conform Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Ulterior, constatările expertizei juridice vor fi incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.